

Etický kodex Univerzity Karlovy v Praze

Preambule

V odpovědnosti ke své tradici a svěřenému dědictví, v otevřenosti k výzvám současné univerzitní výuky a k nárokům vědecké práce, jakož i v zájmu předávání a dalšího rozvíjení vzdělanosti a lidského poznání očekává Univerzita Karlova od všech členů své akademické obce, studentů a absolventů, od akademických a vědeckých pracovníků, stejně jako od svých ostatních zaměstnanců, vysoký standard etického jednání.

Veškerá vědecká, pedagogická a další odborná činnost na Univerzitě Karlově má být založena na úctě k pravdě, na svobodě bádání, na prověřování a čestném zveřejňování jeho výsledků, na otevřeném předávání znalostí a na kritické rozpravě o všech aspektech akademické práce. Veškerý výzkum a výuka prováděné na člověku a zvířatech podléhají obecně uznávaným etickým standardům.

Principy akademických svobod a zásady autonomie vědeckého poznávání, akademického vzdělávání i samosprávy univerzitní obce vyjadřuje Univerzita Karlova směrodatným způsobem v preambuli svého Statutu. K uplatňování těchto zásad, jež náleží k pilířům evropské kultury a jež platí bez ohledu na hranice národní či na členění vědních oborů, nezbytně patří čestné a poctivé jednání všech členů akademického společenství u sebe samých, vůči sobě navzájem, ve vztahu k veřejnosti i v ohledu nejširším, univerzálním. Jako východiska, principy a základní směrnice musejí tyto zásady orientovat, určovat a utvářet veškerou činnost akademické obce.

Obecný etický konsensus je chápán jako cíl společného snažení založeného na rozličných vědeckých, filozofických a teologických východiscích, jako kolegiální snaha o vzájemné pochopení bez předsudků, předpojatostí a vášní.

Pro zřetelnější vyjádření a podrobnější rozvedení těchto zásad v oblasti etického jednání svých akademických a vědeckých pracovníků, studentů i ostatních zaměstnanců vydává univerzita tento kodex.

Část I. Společné zásady

1. Společné zásady se týkají členů akademické obce (akademických a vědeckých pracovníků, studentů) a ostatních zaměstnanců Univerzity Karlovy.
2. Člen akademické obce a zaměstnanec dodržuje zákony a ostatní právní předpisy, jakož i vnitřní předpisy Univerzity Karlovy a fakult.
Nad to však také ctí mravní principy a zásady, zachovává ustanovení složených akademických slibů, dodržuje základní pravidla mezilidských vztahů a slušného chování. Ctí zásady kolegiality a akademické spolupráce.
3. Jedná charakterně a čestně, ve vši své činnosti se varuje nepoctivého a neetického jednání. Vůči členům akademické obce i ostatním zaměstnancům nevyvíjí nevhodný či nemístný nátlak. Případné kritické podněty podává věcně podložené.
4. Snaží se zjednat nápravu v rámci dobrých mravů, pokud se u členů akademické obce setká s jednáním, jež odporuje tomuto kodexu. Soustavně usiluje o prevenci takového jednání.
5. Obhajuje svobodu slova a kritického myšlení, samostatného bádání, svobodnou výměnu názorů a informací. Kritiku a alternativní názor uplatňuje korektně.
6. Nevyužívá akademickou půdu pro uplatňování zájmů politických stran a hnutí.
7. Chrání poslání univerzity zakotvené v jejím Statutu. Nenadřazuje nad něj své soukromé zájmy.
8. Ctí svou alma mater a svým jednáním se nedopouští ničeho, co by mohlo poškodit její dobré jméno v akademické obci i u nejširší veřejnosti. Je si vědom toho, že jako člen akademické obce svým působením reprezentuje Univerzitu Karlovu navenek.
9. Pečuje o majetek univerzity a používá ho řádně. Nezneužívá majetek univerzity k soukromým zájmům nebo k prospěchu osobnímu či prospěchu třetí osoby.
10. Odmítá diskriminaci na základě rasy, ideologie, náboženství, národní příslušnosti, věku, pohlaví, sexuální orientace nebo fyzického handicapu.
11. Odmítá sexuální obtěžování i nátlak.
12. Pedagogické a vědecké činnosti nebo studiu se věnuje s plným pracovním nasazením. Poctivě dbá na přiměřenost a únosnou míru svých pracovních nebo studijních závazků na univerzitě i mimo ni. Ctí svou univerzitu i tím, že svými dalšími aktivitami neohrožuje její hlavní činnosti.
13. Přijme-li člen akademické obce akademickou funkci, členství v akademickém orgánu nebo vedoucí funkci, vykonává svou pozici řádně, slušně a odpovědně a jedná s vědomím, že s přijetím vyšší odpovědnosti je spojen závazek zvláště důsledně dodržovat tento kodex.

Část II.

Zásady v pedagogické činnosti

1. Akademický pracovník jedná se studenty čestně, spravedlivě, kolegiálně a otevřeně. Nedopouští se znevažování jejich studijního úsilí či osobního ponižování, nemorálního chování a nátlaku.
2. Svým chováním jde studentům příkladem, učí je zásadám týmové i individuální akademické práce. Vyučuje svůj obor na adekvátní úrovni současného poznání. Učí studenty pracovat s poznatky a metodami oboru kriticky a v souvislostech.
3. Napomáhá rozvoji tvůrčího myšlení studentů. Podporuje jejich osobnostní a odborný růst. Učí je navazovat osobní i pracovní kontakty s odborníky doma i v zahraničí a podporuje jejich odborné publikační aktivity.
4. Při hodnocení studijních výsledků studentů postupuje objektivním a transparentním způsobem.
5. Nezneužívá vůči studentům učitelskou autoritu a nevyžaduje od nich činnosti, které jsou předmětem jeho vlastních povinností. V žádném ohledu si nepřivlastňuje výsledky jejich práce.
6. Vyvozuje přiměřené důsledky z případného neetického chování nebo jednání studentů.
7. Student při kontrolách studia nepodvádí a nedává příležitost k podvádění druhým. Neznevažuje výsledky své práce, práce svého vyučujícího či jiných.

Zásady ve vědecké, umělecké a tvůrčí činnosti

8. Akademický a vědecký pracovník a student je přístupný týmové spolupráci a odbornému diskursu. Komunikuje věcným a otevřeným způsobem s korektní argumentací, bez ponižování druhých či znevažování jejich činnosti.
9. Neznevažuje vědecké postupy a respektuje jiný vědecký názor.
10. Ke svým kolegům se chová s přiměřenou kritičností, kterou v neméně míře uplatňuje i vůči veškeré vlastní vědecké a tvůrčí práci.
11. Při své vědecké práci reflektuje nejnovější vývoj ve svém oboru, odpovídá za přiměřenost, přesnost a objektivitu použitých metod a dbá, aby nedošlo k jejich zkreslování. Obdobným způsobem dbá o data či zkoumané materiály, o jejich přesný popis a standardní způsoby archivace. Dbá o to, aby postupy i výsledky vědecké práce byly přezkoumatelné.
12. Prohlubuje své odborné znalosti a dovednosti. O nabyté vědomosti a zkušenosti se vhodným způsobem dělí s akademickou obcí.
13. Pečlivě dodržuje zásady ochrany duševního vlastnictví, a to jak při vlastní práci, tak i při nakládání s tvorbou druhých, a dbá na uvádění správné afiliace výsledků vědní a tvůrčí činnosti. Nepřivlastňuje si výsledky práce druhých.

14. Vede-li výzkumný tým, dbá na korektnost a otevřenost ve vzájemné komunikaci a vystríhá se autokratických metod řízení. Brání tomu, aby požadavky na výkon a odborná soutěživost vedly k nepoctivému jednání.
15. Je-li požádán o odborné posudky či vědecká, umělecká či jiná expertní stanoviska, podává je vždy s plnou odpovědností, nestranností, se snahou o objektivitu a ve světle současné úrovně poznání. Nepřipouští účelová zkrakování ani ovlivňování své osoby vnějšími zájmy a vlivy. Při hodnocení postupuje věcně, používá standardní kritéria, argumentativní postupy a za hodnotící závěry ručí svou odbornou ctí.
16. Vyzovuje přiměřené důsledky z případného neetického jednání kolegů.

Část III.

Odpovědnost absolventů a nositelů vědeckých a pedagogických titulů

1. Absolventi Univerzity Karlovy a absolventi rigorózního řízení ctí závazek promočního slibu a naplňují jeho intenci.
2. Od osob, které své vědecko-pedagogické tituly a hodnosti získaly na Univerzitě Karlově, se očekává, že nadále působí tak, aby přispívaly k dobrému jménu univerzity, a ať pak působí kdekoli, jednají ve shodě s tímto kodexem.

Část IV.

Etická komise

1. K posuzování podnětů ve věci dodržování Etického kodexu se ustavuje Etická komise.
2. Podrobnosti o Etické komisi a o přijímání podnětů upravuje Jednací řád Etické komise, který po projednání v Akademickém senátu vydává svým opatřením rektor.

Jan Hála
za Akademický senát

Václav Hampl
rektor

Ivan Jakubec
za Vědeckou radu

V Praze dne 11. července 2013